

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai
Közössége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

Kárpáti Magyar Krónika – XXV. (XXII.) évfolyam, 9. (311.) szám. 2021. május 1.

Írta: Zubánics László, Dupka György, Szemere Judit, Fuchs Andrea | A kiadás éve: 2021

Ez lesz 2021 májusában

* Ukrajna a COVID-19 koronavírusos megbetegedések terjedésének megfékezése érdekében május végéig az egész országra kiterjedő karantént vezetett be. A rendkívüli helyzetre való tekintettel a zárt rendezvényeken maximum 20 fő tartózkodhat.

* Azon külföldi állampolgárokat, akik nem tudják megnevezni az Ukrajnába történő beutazásuk célját, visszafordíthatják a határátkelőn.

* A májusi ünnepek idején Ukrajnában nem várható szigorított karantén – **Denisz Smihal** ukrán miniszterelnök közleménye szerint az előttünk álló hetekben is csak az eddig érvényben lévő, adaptív karanténra vonatkozó szabályok lesznek érvényben. Ugyanakkor arra kér mindenkit, hogy az ünnepek idején is tartsák be a higiéniai és távolságtartási szabályokat – számolt be a pravda.com.ua.

Májusi események

2021. május 1–2. Hagyományos májusi ünnepek: májusfaállítás, a munka ünnepe, anyák napja stb.

* Májusfaállítással és táncházzal köszöntötték a tavasz utolsó hónapját Tiszapéterfalván. A településen a mai napig őrzik ennek az udvarlási szokásnak a hagyományát.

2021. május 2–4. Ortodox húsvéti ünnepek.

* Az ortodox húsvét és más májusi ünnepek alkalmából az Ukrzaliznicja vasúti vállalat Kárpátalja irányába is növeli a vonatjáratok számát.

* Tojásfa-kompozíciók kiállítása Ungváron a Népek tere parkjában.

* Óriási húsvéti kosarat fontak Iza faluban, a Huszti járásban – adta hírül a mukachevo.net hírportál. A kosár készítője, **Viktor Drahula**, két hónapot dolgozott rajta. Szállításához egy teherautóra volt szükség. A nem mindennapi látványosságról videó is készült.

2021. május 2. Magyar és ukrán nyelvű kárpátaljai hírportálok adták hírül, hogy fenyegető tartalmú, magyarellenes falragaszok jelentek meg vasárnap, az ortodox húsvét hajnalán Beregszászon. „Késhegyre a magyarokkal!” – volt olvasható a plakátokon. Az ismeretlen fenyegetőzők egy hetet adtak arra, hogy a magyarok „elhagyják az ukrán földet”. Ellenkező esetben, mint írták, megmérgezik őket, „akár a patkányokat”. „Dicsőség a nemzetnek!!! Halál az ellenségnek!!!” – zárult az üzenet. Az eseményről az elkövetők a legnépszerűbb közösségi portálon

osztottak meg fényképeket, majd miután a rendőrség nyomozást indított, eltávolították a bejegyzést.

2021. május 2. Ünnepi istentiszteletet tartottak a mezővári református templomban, ahol emléklapot kaptak a Magyarok Kenyere program helyi résztvevői. **Jakab István**, a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Országos Szövetségének (MAGOSZ) elnöke mondott köszöntőbeszédet. Ezt megelőzően részt vett a Pro Agricultura Carpatika Jótékonyági Alapítvány és a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Tiszacsoma határában megtartott *Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem* program Kárpát-medencei búzaszentelő ünnepségén. A rendezvényen Jakab István kiemelte: a jelenlegi magyar kormány felelősséget vállal minden magyarért.

2021. május 3. Bódi László (Cipő) születésnapja alkalmából az ungvári Függetlenség part és Puskin tér sarkán ünnepélyes keretek között felavatták a Republic énekesének miniszobrát, amelyet az Armada Karpát civil szervezet finanszírozásával **Roman Murnik** formázott meg.

2021. május 4. *A karmester szeretője* c. darab a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház előadásában. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház (Beregszász, Munkácsi út 1.). Kezdet: 18.00.

2021. május 4. Kárpátaljai mézfesztivál Kolocsván. Helyszín: Kolocsva, Huszti járás. Kezdet: 14.00.

2021. május 7. A Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal Kutatók Szövetségének felhívása.

„Kedves diákok és fiatal kutatók! Szeretettel várjuk jelentkezésüket az VI. Scientia Denique Tudományos Konferenciára (XV. KMDFKSZ TDK), amely 2021. május 7-én (pénteken) kerül megrendezésre. Az alap- és mesterképzésben résztvevők az eddigiekhez hasonlóan tudományterületük szerinti szekcióban adhatnak elő. Diplomások (PhD-képzésben résztvevő hallgatók), PhD-képzés előtt álló, hallgatói jogviszonnyal nem rendelkező fiatal kutatók jelentkezését is várjuk. A konferenciára nevezni az alábbi regisztrációs felületen van lehetőség: <https://forms.gle/potMgdKe8aWj45yL8>. Jelentkezési határidő: 2021. május 5 (szerda). A részvétel ingyenes. Szekciók: természettudományi szekció (matematika, fizika, kémia, biológia); filológiai szekció (magyar nyelv és irodalom); társadalomtudományi szekció (történelem, nemzetközi kapcsolatok).

A tudományos konferencia az aktuális járványügyi intézkedések értelmében vagy hibrid vagy személyes jelenlét formájában valósul meg.

Kezdés: 10:00 (k-e. i.). További információ a kmdfksz@gmail.com címen vagy a +380980726366 (Dobán Vivien) telefonszámon kapható.”

2021. május 8. A II. világháború áldozatainak emléknapja.

2021. május 9. A győzelem napja Ukrajnában.

2021. május 14–16. A Kárpátaljai Magyar Turisztikai Tanács szervezésében idén is megrendezik a *Magyar Konyha Hetét*. Ez alatt az idő alatt a Beregszászi és Ungvári járásban összesen 19 étterem jelentős, 25, illetve 50%-os árengedménnyel kínálja majd a magyar tradicionális ételleket.

2021. május 17. „Köszí, köszí...!” – kabaré előadás egy felvonásban a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház társulatának előadásában. Helyszín: Beregszász, Munkácsi út 1. Kezdet: 18.00.

2021. május 23–24. Pünkösdi ünnepek.

2021. május 25. 450 évvel ezelőtt, 1571. május 25-én kezdte meg uralkodását erdélyi fejedelemeként a későbbiekben a lengyel és a litván trónt is megszerző **Báthori István** (Szilágysomlyó, 1533. szeptember 27. – Grodnó, 1586. december 12.). Megemlékezés Técsőn, a református parókia falán elhelyezett emléktáblánál a KMMI szervezésében.

Május folyamán:

* Magyarország Ungvári Főkonzulátusának tájékoztatása szerint az előttünk álló hónapban több napon is szünetelni fog az ügyfélfogadás: május 3–4-én, illetve 10-én és 24-én az ukrán és magyar egyházi, illetve nemzeti ünnepek miatti szabadnapokon. A többi napokban zavartalanul, a megszokott rend szerint működik majd az ügyfélfogadás. Magyarország Beregszászi Konzulátusának tájékoztatása szerint ők is ugyanezen munkarend szerint fognak dolgozni májusban.

* Havonta 1 millió forinttal támogatja a Beregszászi Szociális Konyhát a Te is Segíthetsz! Támogató Alapítvány. **Pál Sándor**, az alapítvány elnökének nyilatkozata szerint a májusi összeg már megérkezett, amelyből a konyha fenntartásához szükséges élelmiszer-alapanyagokat vásárolják meg.

* Új helyre költözik a Beregszászi Adminisztrációs Szolgáltató Központ. **Anatolij Poloszkov**, a megyei állami közigazgatási hivatal vezetőjének javaslatára a Beregszászi Kistérségi Tanács tervei között szerepel, hogy azon állami program keretében, amelynek célja, hogy komfortosabb feltételeket teremtsenek az állampolgárok számára ügyeik intézéséhez, az Esze Tamás utcában bérelt helyiségekből a Vörösmarty utca egyik épületébe helyezik át az adminisztrációs szolgáltató központot – tudatta **Babják Zoltán**, a Beregszászi Kistérség polgármestere Facebook-oldalán.

* Figyelmeztető tüntetésre készül Nagymuzsaly lakossága. A közlekedést nem fogják akadályozni, de a helyi aszfaltgyár bejáratát el fogják zárni, hogy azok a nehéz teherautók, amelyek miatt romlik az utak és a házak állapota, ne tudjanak kijönni a gyár területéről. Minderről **Jakab Erika**, a KMKSZ Nagymuzsalyi Alapszervezetének elnöke, beregszászi kistérségi képviselő számolt be a tanácsülésen Beregszászban. Erről a Pulzus Rádióknak is nyilatkozott.

Fontosabb évfordulók, megemlékezések

- 175 évvel ezelőtt, 1846. május 29-én, Bécsben megszületett **Apponyi Albert** († Genf, 1933. február 7.) politikus, miniszter, belső titkos tanácsos, nagybirtokos, a Magyar Tudományos Akadémia igazgatósági tagja, 1921-től 1933-ig a Szent István Akadémia elnöke, az 1920-as párizsi békekonferencián a magyar delegáció vezetője.
- 130 éve született **Erdélyi Béla** (Kelemenfalva/Klimovica, 1891. május 25. –Ungvár, 1955. szeptember 19.) képzőművész.
- 120 éve született **Marina Gyula**, 1945-től Madarász Gyula (Tiszalonka, 1901. május 26. – Perriopolis, USA, 1983. július 20.) görögkatolikus pap, tanügyi szakértő, közíró.
- 115 éve született **Koczka András** (1911. május 23. – Ungvár, 1987) képzőművész
- 110 éve született **Drávai Gizella** (Kovácsó, 1911. május 8. – Beregszász, 1981. augusztus 28.).
- 55 éves lesz **Prof. Dr. Kiss Éva** (Ungvár, 1966. május 4.) történész.
- 50 éves lesz **dr. Zubánics László** (Gut, 1971. május 20.) történész, az UNE docense, tanszékvezető.
- 50 éves lesz **Gajdos István** (Beregszász, 1971. május 5.) politikus.
- 50 éves lesz **dr. Kész Margit** (Nevetlenfal, 1971. május 31.) néprajzkutató, főiskolai oktató.

Tervezett események

- Folyóirat- és könyvbemutatók, író-olvasó találkozók, konferenciák, előadások, képzőművészeti kiállítások és egyéb rendezvények.
- Tavaszi szemle a Szolyvai Emlékparkban. Állagmegőrzési, parkfejlesztési és a kutatási program elfogadása (SZEPEB).
- Irodalmi Kilátó: az *Együtt* 2021/1-2. számainak bemutatója a Beregszászi Magyar Konzulátus Munkácsy-termében.

Pályázati felhívás

Magyar szemmel címmel fotópályázat indul

Magyar szemmel címmel fotópályázatot hirdet a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága, amelyre a Kárpát-medencében, az anyaországban és a diaszpórában élő magyarok jelentkezését várják – jelentette be közösségi oldalán közzétett videójában Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára.

Az államtitkár kiemelte: „A célunk, hogy az elmúlt időszak számos nehézsége és kihívása után a pozitív dolgokra koncentráljunk, és bemutassuk a minket körülvevő csodákat.” Hozzátette: a nemzeti újrakezdés éve keretében meghirdetett fotópályázat két témára épül: a csodás helyek bemutatása mellett a pályázók feladata, hogy fotókon jelenítsék meg, mit jelent számukra az újrakezdés.

Az államtitkár úgy fogalmazott: „Célunk, hogy új formában kapcsoljuk össze a világ különböző pontjain élő magyarokat, erősítsük a köztünk lévő kapcsolatot és vizuális formában mutassuk be együtt a magyarok jelenlegi helyzetét, hangulatát és érzéseit.”

A felhívásra **2021. április 28-tól május 23. éjfélig** lehet jelentkezni a www.kulhonimagyarok.hu oldalon található felhívás szerint.

A jelentkezők három kategóriában pályázhatnak:

- fényképezőgéppel készült kép kategória (két téma),
- mobiltelefonnal készült kép kategória (két téma),
- ifjúsági kategória (két téma).

A témák között szerepel az **újrakezdés**, valamint a **csodás helyek bemutatása**, az ifjúsági kategóriában pedig „**Tanulni kell, szeretni kell**” címmel olyan fotókkal is lehet jelentkezni, amelyen a pályázók bemutatják otthoni tanulós környezetüket, vagy az online oktatással kapcsolatos nehézségeiket, élményeiket.

Minden kategória összes témájában az első helyezett **300 ezer Ft**, a második helyezett **200 ezer Ft**, a harmadik helyezett pedig **100 ezer Ft** nyereségben részesül, továbbá **közönségdíj** is lesz, amelynek helyezettjei ugyanilyen díjazásban részesülnek.

A felhívás részletei a www.kulhonimagyarok.hu oldalon olvashatók.

Könyvespolc – 2021

Az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális-humán tudományi folyóirat 2002–2021-ben megjelent számai itt tekinthetők meg:

<http://kmmi.org.ua/konyvtar/folyoiratok/egyutt>

<http://epa.oszk.hu/00500/00595>)

Kárpátaljai Magyar Könyvek

(Sorozatszerkesztő és felelős kiadó: Dupka György)

Megjelent

Elbe Hajnalka: *Kárpátaljai magyar gyermekirodalom*. Tanulmány. Kárpátaljai Magyar Könyvek 301. Lektor: **Füzesi Magda**. Szerkesztő: **Ráti Emese**. Borító grafika: **Elbe Orsolya**. Műszaki szerkesztő: **Dupka Zsolt**. Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021. Tárolt változat:

http://kmmi.org.ua/uploads/attachments/books/books-pdf/2021/Elbe_Gyermek_001-111.pdf

Dupka György: *Hungarian literary life in Subcarpathia during the sovjet period (1944–1991). Irodalmi élet Kárpátalján a szovjet időszakban (1944–1991)*. (Angol–magyar kismonográfia). Kárpátaljai Magyar Könyvek 297. Fordította: **dr. Ortutay Péter**. A magyar változat felelős lektora, szerkesztője: **dr. Zékány Krisztina**. Az angol változat felelős szerkesztője és lektora: **dr. Molnár Erzsébet**. Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021. Tárolt változat:

http://kmmi.org.ua/uploads/attachments/books/books-pdf/2021/irodalmi_2021_001-353_compressed.pdf

Zubánics László: *A múlt tükrében elmerengve. Északkelet-Magyarország mindennapjai a XVI–XVIII. század fordulóján*. Helytörténeti tanulmányok. Kárpátaljai Magyar Könyvek 295. Szerkesztő: **Szemere Judit**. Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021. Tárolt változat:

http://kmmi.org.ua/uploads/attachments/books/books-pdf/2020/mult_tukre_001-357_02_compressed.pdf

Kiss Ágnes: *Magyar újságok Kárpátalján az első csehszlovák köztársaságban*. Sajtótörténet. Kárpátaljai Magyar Könyvek 294. Felelős lektor, szerkesztő: **dr. Zékány Krisztina**. Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021. Tárolt változat:

http://kmmi.org.ua/uploads/attachments/books/books-pdf/2020/ujzagok_001-165_compressed.pdf

Dupka György. „Jön még egy új világ...” *A magyar '56 kárpátaljai kézikönyve (A forradalom visszhangja a „megrengett Szovjetföldön”, 1956-1959)*. Kárpátaljai Magyar Könyvek 288. Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021. Tárolt változat:

http://kmmi.org.ua/uploads/attachments/books/books-pdf/2020/56_001-477_compressed.pdf

Előkészületben

„A felnagyelt haza”. 100 év versei Trianontól napjainkig, 1920–2020. Kárpátaljai költők antológiája. Összeállította, a szöveget gondozta, a jegyzeteket és az utószót írta: **Dupka György**. A kötetben olvasható versek önálló kötetekben, gyűjteményekben, valamint az *Együtt c.* folyóiratban és más orgánumban jelentek meg. Lektor: **Füzesi Magda**. Szerkesztő: **Shrek Tímea**. Kárpátaljai Magyar Könyvek 296. Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021.

Bartha Gusztáv: *Kiút*. Kisregény. Kárpátaljai Magyar Könyvek 300. Felelős szerkesztő: **Nagy Zoltán Mihály**. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021.

Ortutay Mária: *Múltunk és jelenünk „lámpás emberei”*. Interjúk, visszaemlékezések, önéletrajzi írások. Kárpátaljai Magyar Könyvek 298. Felelős szerkesztő: **Szemere Judit**. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021.

hasznos kulturális, irodalmi, művészeti, tudományos információk

- Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (ezen belül: *Együtt* irodalmi-művészeti-kulturális kéthavi folyóirat és a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat tárolt változata): kmmi.org.ua.
- Kovács Vilmos Irodalmi Társaság: <http://kvit.hu>
- RIT, Kárpátalja Magyar Képzőművészek és Iparművészek Révész Imre Társasága: <https://reveszimretarsasag.hu/>
- Kárpátaljai Credo verséneklő Együttes. Kárpátaljai magyar zene Kárpátaljáról (lemezek): <http://credo.def.hu/Hazunktajilemezek.htm>
- Szolyvai Emlékpark: www.szolyvaipark.com.ua
- Kárpátaljai Tudományos Adatbank: karpataljaiadatbank.net
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola: www.kmf.uz.ua
- Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete:

magyarkar-une.org

- Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács: <http://kmat.uz.ua>

hasznos média linkek

<http://www.karpatalja.ma>

<https://www.karpatinfo.net>

<http://karpataljalap.net>

<http://kiszozszo.net>

Karp.in.ua

Dokumentumfilmek

(A YouTube-on elérhető népszerű dokumentumfilmek)

* **Kárpátaljai tragédia.** Rendező: Hajduk Márta.

<https://www.youtube.com/watch?v=hge17S3IEeE>

* **Látótér – Nyelvháború Kárpátalján**

<https://www.youtube.com/watch?v=OMViNQmz5a4>

* **Kárpátalja**

<https://www.youtube.com/watch?v=XycFjziEQgY>

* **Szerelmes földrajz. Kárpátalja.** Vári Fábrián László költő, tanár beszél szülőföldjéről.

<https://www.youtube.com/watch?v=uUZqs3nOhRU>

* "ЦІНА ЖИТТЯ НА ЗЕМЛІ ЖИВИХ" фільм-реквієм/Az élet értéke az élő földön film-rekviem, I. rész. Перша частина відеопроєкту: Трилогія «Закарпатські угорці і німці: інтернування та депортаційні процеси 1944–1955 рр.». A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

https://www.youtube.com/watch?v=1IbWRIODDY0&list=LLHHIqP_5FDFpREps38a4MCA&index=3

* "Щоб не плакало небо над Україною" (Hogy ne sírjon az ég Ukrajna felett), 2015 p. "Damit der Himmel über der Ukraine nicht weint". Okszana Golovcsuk film-rekviemje, II. rész (ukrán–oros nyelven). A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

https://www.youtube.com/watch?v=D3g276LcjUI&feature=share&fbclid=IwAR3L3VYRSjMYOylrvvxnwlo0rpbkOnkAWg_RECbOjs7gD001PwirqQOF0jU

* Намальована війна, 2015. Namaliovana viyna (Megfestett háború), 2015. Drawing War, 2014. Okszana Golovcsuk film-rekviemje, III. rész (ukrán–oros nyelven). A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

<https://www.youtube.com/watch?v=bG0KI0c6ZDA>

https://www.youtube.com/watch?v=bG0KI0c6ZDA&list=LLHHIqP_5FDFpREps38a4MCA&index=1

Forrás:KMMI, MÉKK, Facebook, www.karpatalja.ma,

www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpatty.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit (szerkesztő), Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat.

Archívum: kmmi.org.ua